

DRVOREZBARSTVO, detalj korskih klupa trogirске katedrale, djelo I. Budislavića

DRVOREZBARSTVO, tehnika ukrašavanja drva plitkim ili dubokim rezom; dolazi od izražaja napose pri izradbi predmeta umj. obrta (škrinje, klupe, ormari). Od rovašenja, ograničenoga na paranje ornamenata u površinu drva, d. se razlikuje bogatijim isticanjem svjetla i sjene, što se postiže dubokim zahvaćanjem u materijal. Razlikuje se također i od kiparstva, koje uglavnom karakterizira puna skulpturalnost. Za rezbarije se upotrebljavaju tvrde i otporne vrste drva, npr. čempresovina, hrastovina, orahovina, lipovina. Drvo se premazuje bojom ili pozlatom, pa je polikromija često sastavni dio rezbarenja. D. je vrlo stara umjet. tehnika, a najviši domet ostvaruje u virtuoznim rezbarijama gotičkih i baroknih maj-

stora. Često baštineći iz tradicije, d. se najneposrednije nadovezuje na izvorno narodno stvaralaštvo.

Najstariji primjeri drvorezbarstva u Hrvata potječu s kraja VIII. st.: ornamenti na drvenim gredama iz crkve Sv. Donata u Zadru. Vrata splitske katedrale što ih je izradio slikar i rezbar *A. Buvina* 1214. obiljem ukrasa i naracijom biblijskih prizora ubrajaju se među najraskošnija i najskladnija romanička drvorezbarska djela te vrste u Europi. Kompozitna tehnika i simbolično-algorijski sadržaji izraženi su na ogradama splitskih korskih klupa iz istoga stoljeća. To su jedine očuvane rezbarene korske klupe iz srednjega vijeka. Tijekom zreloga srednjega vijeka oživljuje rad primorskih drvorezbarskih radionica a već prije drvorezbari se udružuju u bratovštine. Jedan od poznatih majstora, *Marin* radi sred. XIV. st. u Zadru i Dubrovniku. U Zadru mlet. rezbar *G. di Giacomo iz Borgosansepoltara*, 1394. izrađuje korska sjedala za crkvu franjevačkoga samostana. Ta sjedala, rezbarena na proboj, s bogatim biljnim uresom, najstariji su primjer pjevališta s čelijama u Hrvatskoj.

Brojnija i za hrvatsko primorje tipična su gotička korska sjedala iz XV. st. *M. Moronzon* iz Mletaka autor je sjedala u zadarskoj katedrali (1418), *I. Budislavić* radi pjevalište u Trogiru 1440, a nepoznati rezbar korska sjedala u Rabu 1445. *Ivan Petrov Korčulanin* dovršio je 1485. kasnogotičko pjevalište u benediktinskoj crkvi Sv. Marije u Zadru (izgorio u II. svj. r.). U Splitu su bila dva pjevališta s čelijama iz XV. st.: kor franjevačke crkve koji je radio *Ivan* iz Francuske, i kor u crkvi Sv. Dominika, a slično su rađene i četiri ograde korskih sjedala u splitskoj katedrali. Korska sjedala u crkvi Sv. Križa na Čiovu (XV. st.) s profiliranim vijencem, kojim se završavaju umjesto fijala, pokazuju približavanje renesansi. Tomu razdoblju pripadaju sjedala na pjevalištu franjevačke crkve iznad Orebića i ona s gotičkim elementima u hvarskoj katedrali, što su ih izradili *F. Čiočić (Čučić)* iz Korčule i *A. Spia* iz Zadra kasne 1583.

Jednostavnijega su oblika korska sjedala na Badiji kraj Korčule, djelo *Šimuna* iz Cavtata (XVI. st.), Pakljenoj na Šipanu, te korska sjedala na Lopudu, zakašnjelijih gotičkih obilježja. Od XIV. st. i najbogatije kuće u primorskim gradovima imaju rezbarene stropne grede kakve su do sada sačuvane u Splitu, Trogiru, Šibeniku i dr.

Za dalm. drvorezbarstvo osobito su karakteristični pozlaćeni poliptisi koje su slikari izrađivali u suradnji s rezbarima, npr. *B. Jurjev* s *M. Petkovićem* iz Jajca. Dubrovački su se rezbari istaknuli izradbom poliptiha i krilnih oltara, koje neki izvoze i u Italiju (*S. Ugrinović* izvozi 1497. krilni oltar u samostan San Severino s 20-ak umetnutih svetačkih likova). Od svjetovnoga namještaja *R. Vukčić* rezbari 1440–50. ukrasne vijence za Knežev dvor, te namještaj i opremu patricijskih palača i građanskih kuća. U drugoj pol. XV. st. ukrašuju rezbarijama dubrovačke palače *M. Gojković*, *Pribelj Radosalić* i *Ivan Pelinčić*. U Zadru *N. Arbusijanić* radi ormar i klupe za dominikansku crkvu, *Maroje Gusić* postelju i klupe, a *Ivan Petrov* spavaću sobu plemića Soppe. Ormar u sakristiji trogirске katedrale rad je *Grgura Vidova* iz 1458. — U Dalmaciji su se rezbarile u orahovu ili

DRVENI POLIPTIH S MARIJOM I SVECIMA, oko 1400. Trogir, samostan Sv. Nikole

